

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.375/2017/6.

A Debreceni Ítéltábla a felszámoló szervezet (Cg...., felszámoló szervezet címe, felszámolóbiztos: Lázár Sándor) felszámoló szervezet megbízása alapján eljáró Neiger, Kókai, Papp Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Niger M. Tibor ügyvéd) által képviselt felperes neve (Cg...., felperes címe) felperesnek - az felszámoló szervezet (Cg...., felszámolóbiztos: Borcsányi-Hargitai Mariann) felszámoló szervezet megbízása alapján eljáró dr. Garabits Márton ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (Cg...., alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében az Egri Törvényszék 2017. július 21. napján kelt 4.G.20.516/2015/60. számú ítélete ellen az alperes 62. sorszámú fellebbezése alapján - az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 406 400 (négy százhatvan négyezer) Ft másodfokú perköltséget, és az államnak - külön felhívásra - 2 500 000 (kettő millió ötszáz ezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A 2015. április 22. napjától felszámolási eljárás alatt álló felperes és - a 2016. június 29-i kezdő időponttal - szintén felszámolási eljárás alá került alperes 2014. március 10. napján „Megállapodás”-t írtak alá, amelyben megállapították, hogy:

- az alperes 2013. október 8-a óta bérlőként üzemelteti a felperes tulajdonát képező M. ... 55., .../1. helyrajzi szám alatti ingatlanon működő H.A.-t;
- az alperes a hotel üzemeltetése érdekében eszközöket szerzett be, folyamatosan karbantartotta, cserélte, illetve felújította a hotel berendezéseit, eszközeit, amelynek költségeit is viselte, „azt nem hárította át semmilyen formában” a felperesre.

A felperes és az alperes megállapodtak abban, miszerint: „Annak érdekében, hogy a hotel üzemeltetése folyamatos legyen” és az alperes „könyvelésében az üzemeltetéssel kapcsolatban eszközölt beszerzéseit, beruházásait elszámolhassa”, a Megállapodás mellékletében felsorolt eszközök „amelyek az A. Bt. könyveiben 0 Ft értéken vannak nyilvántartva” a Megállapodás aláírásának napjától az alperes tulajdonába kerülnek. „A fentiekre tekintettel” megállapították azt is, hogy az alperesnek az általa viselt költségek, eszközök, beruházások vonatkozásában a felperes felé követelése nincs.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2015. december 14. napján előterjesztett, módosított keresetében kérte az alperessel kötött szerződés érvénytelenségének a megállapítását elsődlegesen a

csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés a) pontja, másodlagosan a b) pontja alapján.

Előadta, hogy a szerződésből az állapítható meg, miszerint a felperes egy működő szálloda teljes - a könyvelési adatai szerint 32 000 000 Ft-ért beszerzett - berendezési tárgyai és eszközei tulajdonjogát adta át az alperesnek úgy, hogy azért neki vételárat nem fizetett. Állította, hogy a felek szándéka az adós hitelezőinek a kijátszására irányult. Azzal ugyanis, hogy az alperes ingyenes, „legalábbis feltűnően aránytalan értékkelkülönbözettel jutott" a szálloda teljes berendezéséhez, az adós vagyona annak értékével csökkent, a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon elvonásra került.

Hivatkozott arra, hogy a felperes és az alperes vezetőjének hozzátartozói viszonyára figyelemmel a rosszhiszeműséget és az ingyenességet a Cstv. 40. § (3) bekezdése alapján vélelmezni kell.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Tagadta, hogy a felperes ingóságaihoz ingyen jutott hozzá. Állította, hogy a szerződésben is kifejezésre juttatva a felek az ingóságok tulajdonának átruházását annak a 34 744 779 Ft ellentételezésének tekintették, amelyet a szállodára az alperes bérlőként, annak teljeskörű üzemeltetése, fenntartása és karbantartása során ráfordított.

Állította, hogy a megállapodással a felek célja az volt, felperes mentesüljön a bérbeadói kötelezettségek alól, úgy hogy a szállodát üzemeltető alperes tartja fenn és karban az ingatlant is. Hangsúlyozta, hogy ezzel nemhogy elvonták a hitelezők kielégítési alapját, hanem éppen megőrizték azt.

Vitatta azt is, hogy a megállapodás alapján a felperes által állított 32 000 000 Ft értékű szállodai eszközökhöz, berendezési tárgyhoz jutott, és hogy a felperes vagyona ilyen mértékben csökkent volna. Hivatkozott arra, hogy e tekintetben nem a tárgyi eszközök beszerzési értéke, hanem a megállapodás megkötésekor forgalmi értéke az irányadó. Ezt figyelembe véve pedig az átadott ingóságok értékét az azt ellentételező, általa az ingatlanon saját költségén végzett felújítási és karbantartási munkák értéke meghaladja, ezáltal a felperesnél vagyonszőkenés sem következett be. Az alperes vitatta azt is, hogy a felperes az érvénytelenség iránti keresetét a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján egyszerre előterjeszthetné.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével megállapította, hogy a felperes és az alperes között létrejött, M.-n, 2014. március 10. napján kelt írásbeli „Megállapodás", amely a M., ... u. 55., .../1. helyrajzi szám alatti ingatlanban működő H.A. ingóságainak az alperes tulajdonba adásáról rendelkezik, érvénytelen.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 175 000 Ft perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 1 500 000 Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperesi társaság egyszemélyi tulajdonosa és ügyvezetője a megalakulásától B.A., a felperes beltágjának, B.E.Bnének és kültágjának, B.E.-nek a leánya.

A felperes és az alperes 2013. november 18-án „Együttműködési megállapodást" írtak alá, abban rögzítve, hogy a M., ... 55. szám alatti ingatlanban a felperes által kialakított H.A. (a továbbiakban: szálloda) üzemeltetésében együttműködnek. A megállapodás szerint az együttműködésért a felperes az alperes részére 2 365 000 Ft + áfa díj megfizetését vállalta.

A felek 2014. március 10. napján bérleti szerződést írtak alá, amelyben felperes 2013. október 8-i hatállyal határozatlan időre bérbe adta, az alperes pedig „75 000 Ft + áfa" bérleti díj ellenében bérbe vette a szállodát, éttermet és udvart azzal, hogy az ingatlant terhelő közüzemi szolgáltatások díját az alperesnek kell a felperes által bemutatott számlák alapján megfizetni. A felek ezzel egyidőben írták alá a kereset tárgyát képező „Megállapodás"-t.

A döntésének indokai az alábbiakban foglalhatóak össze:

Az elsőfokú bíróság a törvényszöveget idézve leszögezte, hogy a perbeli megállapodás eredményes megtámadásához a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételek (így az adós hitelezők kijátszására irányuló szándéka, erről a másik fél tudomása, valamint megállapodás eredményeként az adós vagyonának csökkenése) együttes fennállásának bizonyítása a felperest terhelte.

Az elsőfokú bíróság B.A.-nak az alperes ügyvezetőjének a perben tett tanúvallomása alapján (szakértői bizonyítás lefolytatása nélkül is) a felperes állításával egyezően tényként állapította meg, hogy a keresettel támadott megállapodással az alperes részére átruházott ingóságok értéke 2014. március 10. napján 32 000 000 Ft volt. Az alperes ugyanakkor azt az ellentétes állítását, miszerint az átruházott tárgyi eszközök (a több évi fokozott igénybevételt figyelembe véve) 10 000 000 Ft értéket képviseltek, az arra való tájékoztatása és a Pp. 141. § (6) bekezdésére történt figyelmeztetése ellenére sem kívánta bizonyítani, mivel a bizonyítási kötelezettséggel kapcsolatban a bíróságtól eltérő álláspontja volt.

Az elsőfokú bíróság ezt követően kifejtette: annak vizsgálatánál, miszerint mire terjedt ki és milyen ellenértéket képviselt az alperes által az állítása szerint a szálloda ingatlanon elvégzett az a beruházás, amely ellentételezi a tulajdonába került ingóságok értékét, az alperes a felhívására sem jelölte meg pontosan, hogy milyen munkák elvégzésére hivatkozik. A 42. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített végzésben foglalt hiánypótlási felhívást „e körben nem teljesítette”.

B.A., az alperes képviselője ugyanakkor a tanúvallomásában határozott és egyértelmű nyilatkozatot tett arra, hogy az alperesnek a szállodában 2014. március 10-e előtt és azt követően elvégzett karbantartási, felújítási munkái összesen 10 000 Ft-ot tettek ki. Ebből pedig az állapítható meg, hogy a felek közötti „Megállapodás 22 000 000 Ft erejéig mindenképpen ingyenes - visszteher nélküli - szerződésnek minősül”. Az elsőfokú bíróság azonban az alperesnek a bizonyítás terén elkövetett mulasztására tekintettel teljes egészében ingyenesnek tekintette a keresettel támadott szerződést.

Álláspontja szerint ugyanis annak időpont és tárgy szerinti pontos megjelölése nélkül, hogy a felperes mikor és milyen munkákat végzett a szállodában, illetve hogy „kivel, mikor, milyen karbantartási, felújítási vagy egyéb olyan munkákat végzett, amelyek az 1993. évi LXXVIII. törvény 37. §-a alá esnek” nem állapítható meg az alperes javára a felperessel szemben olyan követelések keletkezése, amelyet a vételárral szemben elszámolhatna. Mindebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy a felek között 2014. március 10-én létrejött megállapodás az adós vagyonát 32 000 000 Ft-tal csökkentette, amiből pedig arra következtetett, hogy: „a felszámolási eljárást megelőzően a felperes (adós) szándéka ezen szerződés megkötésével a hitelezők kijátszására irányult”.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapíthatónak tartotta, hogy az alperes ügyvezetőjeként B.A. erről tudott, illetve tudnia kellett. Erre egyrészt abból következtetett, hogy a megállapodást a felperes képviseletében eljáró édesanyjával kötötte meg. Másrészt B.A.-nak és B.E.Bnének a tanúvallomásaiból, miszerint családon belül hárman beszéltek meg, hogy a felperes átadta a szállodát az alperesnek, aki „csináljon vele úgy és azt, amit akar”, mivel egy családban éltek, így mindannyian tudták, hogy milyen hiányosságok vannak a szállodában, a Megállapodás megkötésekor sem beszéltek arról, hogy a bérleti szerződés alapján milyen igénye van az alperesnek a felperessel szemben, valójában milyen beruházásokat, felújításokat végzett el. Következésképp „még csak hozzávetőlegesen sem próbálták meg átszámolni, vagy felmérni azt, hogy mennyi az ingóságok értéke, és mennyi az alperesi ráfordítások értéke, így nem is vetették össze azokat.”

Mindebből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy mivel az ügylet ingyenességével B.A. tisztában volt, a vezetése alatt álló alperes részese volt az ingyenes ügyletnek.

Mindezek alapján - és utalva arra is, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján az adós vagyonának bármilyen mértékű csökkenése megtámadás esetén az ügylet érvénytelenségét eredményezi - az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes keresetével támadott megállapodás a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján érvénytelen.

Amiatt pedig, hogy a felperesnek a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított elsődleges és a b) pont alapján előterjesztett másodlagos kereseti kérelme látszólagos keresethalmazatot képezett, amelyből az elsődleges jogalapon a módosított kereseti kérelme megalapozottnak bizonyult, az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy: „a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján és az rPtk. 200. §-ában megjelölt jogcímeiről” döntenie nem kellett.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítéletnek a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Igényt tartott a perben felmerült költségei megtérítésére is.

A fellebbezésének részletesen kifejtett indokai szerint az elsőfokú bíróság az alábbi eljárási szabálysértéseket követte el:

Az elsőfokú bíróság 2017. július 14. napjára kitűzött tárgyalásra jogi képviselőjét a 2017. június 21. napján kelt végzésével idézte meg. Ebben külön felhívta a feleket, hogy bizonyítási indítványukat 8 napon belül írásban terjesszék elő, ennek elmulasztása esetén a bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdése alapján fog határozni. A felperes jogi képviselője részére az idéző végzést a tárgyalás előtt három nappal, 2017. július 11. napján kézbesítették. A kézbesítés és a tárgyalás időpontja között eltelt három nap nem volt elegendő arra, hogy az alperes - illetve bármelyik peres fél - a tárgyalásra felkészüljön, azon részt tudjon venni. Ezért már a rövid tárgyalási időközzel sérült az alperesnek a Pp. 2. § (1) bekezdésében meghatározott, a per tisztességes lefolytatásához való joga.

Az elsőfokú bíróság ennek ellenére 2017. július 14. napján érdemi tárgyalást tartott, amit berekesztett, és a határozathozatal időpontját 2017. július 21. napjára tűzte ki. Az elsőfokú bíróság azonban ezzel a felek számára a bizonyítási indítványuk előterjesztésére saját maga által megállapított 8 napos határidő lejártának bevétele nélkül rendelkezett a tárgyalás berekesztéséről, tekintettel arra, hogy ez a határidő az alperes esetében az idéző végzés átvételének, 2017. július 11. napját követő napon, július 12-én kezdődött, és a határidők számításának a Pp. 104/A. § (1) bekezdésében írt szabályára figyelemmel, 2017. augusztus 25. napján járt volna le. Azzal, hogy a bíróság a tárgyalást ezt megelőzően berekesztette, elzárta az alperest attól, hogy az általa megadott határidőn belül előterjeszthesse bizonyítási indítványait, amivel megsértette a Pp. 2. § (1), 141. § (2) és (6) bekezdését.

Az elsőfokú bíróság a 2017. július 14. napján az alperesi képviselő távollétében megtartott tárgyaláson készült 59. sorszámú jegyzőkönyvet 2017. július 20-i postára adással csak 2017. július 26. napján kézbesítette az alperes részére, amivel megakadályozta, hogy az alperes az ítélethirdetésen megjelenjen.

Az elsőfokú bíróság a felperes 55. sorszámú beadványát az elsőfokú ítélet meghozataláig nem, csupán azt követően, 2017. augusztus 2-án kézbesítette az alperes részére, megsértve ezzel a Pp. 3. § (6) bekezdésében írt kötelezettségét, amely jelen esetben súlyos eljárási szabálysértés volt, mivel az alperes a felperes beadványára nem tudta kifejteni álláspontját, előterjeszteni egyéb bizonyítási indítványait.

Az alperes fellebbezése szerint további eljárási szabálysértés volt az, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának 4. oldalán iratellenesen állapította meg, hogy az alperes a 42. sorszámú végzésben foglaltaknak nem tett eleget. Ezzel szemben a 2017. június 6. napján kelt előkészítő iratában táblázatba foglalva nyilatkozatot tett arra, hogy a 2014. március 10. napján kelt Megállapodásban rögzítettek szerint milyen eszközbeszerzési, karbantartási, felújítási munkálatokat végzett. A táblázatban számlák (számlaszám, kibocsátó számlaérték) szerint kimutatásra kerültek az egyes tételek. Az előkészítő irat mellékletét képező CD-n is megtalálhatók a feltüntetett számlák és tételek. Ezzel az alperes a bíróság hivatkozott felhívásának megfelelően eleget tett, beadványa és

annak mellékletei alapján pedig megállapítható, hogy az alperes által a 2014. március 10. napján kelt Megállapodásban rögzített, részéről elvégzett karbantartások, cserék és felújítások összértéke 13 128 205 Ft.

Mindezekre figyelemmel megalapozatlan, téves az elsőfokú bíróságnak a Megállapodás ingyenességére azzal az indokkal tett következtetése is, hogy az alperes annak visszerhességét nem bizonyította.

A fellebbezés szerint az alperes nem csupán ezzel bizonyította, hogy a Megállapodás a felek között nem volt ingyenes. Azáltal ugyanis, hogy az eszközbeszerzési, karbantartási és felújítási munkálatokra vonatkozó, a 2017. június 6. napján kelt előkészítő iratában tett, és azok mellékleteivel bizonyított tényállításait - így azt is, hogy az elvégzett munkák értéke 13 128 205 Ft volt - a felperes az elsőfokú tárgyalás befejezéséig soha, semmilyen formában nem vitatta, az elsőfokú bíróságnak a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján azt valónak kellett volna elfogadnia.

Ebből következően azzal, hogy az ítéletében nem indokolta: miért telepítette a bizonyítási terhet az ingóságok értékének meghatározása vonatkozásában az alperesre, az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget. A 2014. március 10. napján kelt Megállapodás értelmezéséből, valamint B.Enének és B.A.-nak a tanúvallomásaiból ugyanis megállapítható, hogy a Megállapodás visszerhes ügylet volt. Erre tekintettel pedig tévedett az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a Megállapodás - a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján - az ingyenessége miatt érvénytelen.

Sérelmezte az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a vagyoncsökkenés tekintetében tett megállapításait is. Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az ingóságok értékét a felperes állításával azonosan 32 000 000 Ft-ban határozta meg. Megismételte azt az érvelését, hogy a felperes a könyvelésében az eszközök értékét a beszerzési értéken mutatta ki, ami nem lehet azonos a 2014. március 10-i forgalmi értékkel. Ebben a tekintetben az alperes tagadásával szemben a felperest terhelte a bizonyítás, amelynek nem tett eleget. Álláspontja szerint szakkérdés, ezért B.A. tanúvallomása alapján nem volt megállapítható, hogy az ingóságok értéke 2014. március 10-én, a Megállapodás időpontjában ténylegesen mennyi volt. Azt csak és kizárólag szakértő bevonásával lehetett volna meghatározni. Az elsőfokú bíróság tévesen telepítette az ingóságok értéke tekintetében a bizonyítási terhet az alperesre.

Az elsőfokú bíróság döntése érdemben is megalapozatlan azért, mert a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételek közül nem nyert bizonyítást az, hogy a felek közötti megállapodás az adós vagyonát csökkentette, sem az, hogy a Megállapodás megkötésével a szándék a hitelezők kifizetésére irányult, és az sem, hogy erről az alperes tudott.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és az alperesnek a másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Az elsőfokú bíróságnak a határidők megtartásával kapcsolatos eljárási szabálysértésre hivatkozó fellebbezési állításokra a bírósági iratok ismeretének hiányában csak annyi észrevételt tett, hogy a határozathirdetésen való a megjelenés nem kötelező, a fellebbezési határidő az ítélet kézbesítésével kezdődik, az elsőfokú bíróság 53. sorszámú végzésében megállapított hiánypótlási határidő elmulasztásával kapcsolatos fellebbezési hivatkozások pedig valójában igazolási kérelemnek minősülnek.

Álláspontja szerint az abban foglaltaknak a fellebbezési eljárásban legfeljebb akkor lehet jelentőségük, ha az alperes az igazolási kérelemmel együtt bizonyítási indítványt is előterjesztett volna.

Rámutatott, hogy egyebekben az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság mérlegelését támadta. Álláspontja szerint azonban az nem iratellenes, nem tartalmaz okszerűtlen, logikátlan következtetéseket, és az elsőfokú bíróság kellően meg is indokolta. A tényállás megállapítása során

az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el, az általa megállapított tényállás pedig a másodfokú döntés alapjául is szolgálhat, az abból levont jogkövetkeztetés pedig megalapozott.

Az ítélet tábla a fellebbezést az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, így ennek figyelembevételével vizsgálta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított keresetnek helyt adó ítéleti döntés megalapozott-e.

Az ítélet tábla elsőként azt vizsgálta, hogy a fellebbezésben állított eljárási szabálysértések megállapítása esetén azok miatt - külön-külön vagy együttesen - szükséges-e az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítása.

Az alperes a fellebbezésében több konkrét eljárási szabálysértésre hivatkozott. Ezek:

1. A 2017. június 21. napján kelt 4.G.../2015/53. számú végzésben az alpereshez intézett felhívás teljesítésére megállapított 8 napos határidő lejártának be nem várása,.
2. Az alperesnek a 2017. július 14. napjára kitűzött tárgyalásra idézésénél a megfelelő tárgyalási időköz nem biztosítása, ennek ellenére a 2017. július 14. napjára kitűzött tárgyalás megtartása, a tárgyalására berekesztése, érdemi határozat hozatala.
3. A 2017. július 14. napján megtartott tárgyalásról készült 4.G.../2015/59. sorszámú jegyzőkönyv kézbesítése során elkövetett eljárási szabálysértés, a határozathirdetésre halasztásról a határozathirdetés időpontja után való értesítése. A határozathirdetés megtartása.
4. A felperes 55. sorszámú beadványa és mellékleteinek az alperes részére történt megküldése kapcsán elkövetett eljárási szabálysértés.
5. A bizonyítási teher téves telepítése.
6. Az indokolási kötelezettség elmulasztása.

Az ítélet tábla az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértésekkel kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette:

A Pp. kizárólag az első tárgyalás kitűzésénél határozza meg - napokban - a tárgyalási időközt (Pp. 125. § (2) bekezdése). Ez nem változtat azon: a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a feleknek elegendő idő álljon rendelkezésére ahhoz, hogy perbeli jogait megfelelően gyakorolhassák, eljárási kötelezettségeiket teljesíthessék. Az alperes jogi képviselője a fellebbezésében maga is úgy nyilatkozott, hogy „az idézés szabályszerű volt, mivel azt” átvette. Következésképp a tárgyalási időköz rövidege önmagában nem akadályozta meg az alperest abban, hogy a tárgyaláson részt vegyen, és ott akár érdemben, akár az eljárás szabálytalansága miatt nyilatkozzon.

Az ítélet tábla az iratok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság 53. sorszámú végzését az alperes jogi képviselője valóban 2017. július 11. napján vette át, ezért az abban tett felhívás teljesítésére engedélyezett 8 napos határidő a tárgyalás 2017. július 14. napján történt berekesztésekor, illetőleg az elsőfokú ítélet 2017. július 21-i kihirdetésekor még valóban nem telt el. Az ítélet tábla ugyanakkor nem találta megállapíthatónak azt, hogy az elsőfokú bíróság ezzel az alperest a perbeli jogai gyakorlásától elzárta.

A Pp. 141. § (2) bekezdése értelmében ugyanis addig, ameddig a hiánypótlásra megállapított határidő teljes egészében nem telt el, a mulasztás következményei a féllel szemben nem alkalmazhatók.

Ebből következően az alperes nem volt elzárva attól, hogy az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében új bizonyítékokra hivatkozzon, vagy bizonyítási indítványt terjesszen elő, mert ez nem minősül a Pp. 235. § (1) bekezdésének II. fordulata szerint meg nem engedett bizonyításnak.

Az alperes azonban a fellebbezéséhez nem csatolt és abban nem is hivatkozott olyan bizonyítékra, amely azért nem állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére, mert a felperes számára a bizonyíték előterjesztésére engedélyezett határidőt nem biztosította. Következésképp ez az eljárási szabálysértés nem lényeges, az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését nem alapozza meg.

Az ítéletábra ezzel összefüggésben rámutat arra is, hogy az elsőfokú bíróság az 53. sorszámú végzésében tett felhívást megelőzően már a 2016. június 13. napján átvett 14. sorszámú végzésében felhívta az alperest a felperes 13. sorszámú előkészítő iratára vonatkozó nyilatkozatai megtételére és bizonyítékai megjelölésére, arra 8 napos határidőt engedélyezve, majd a kérelmére további 8 napot engedélyezett, amely 2016. július 8. napján letelt. Mindebből pedig az következik, hogy az elsőfokú tárgyalásnak a 2017. július 14. napján történt berekesztéséig az alperes jogi képviselőjének kellő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy a perben releváns tények tekintetében a bizonyítékait megjelölje, bizonyítási indítványait kellő időben előterjessze.

Tényszerű az alperesnek az a hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság a határozathirdetésről az azt egy nappal megelőzően postára adott intézkedésével értesítette. Ekkor valóban tudnia kellett, hogy az értesítés nem lehet szabályszerű.

A Pp. 219. § (2) bekezdése szerint, ha az ítélet kihirdetését a bíróság elhalasztotta, a kihirdetéskor jelen lévő feleknek az írásba foglalt ítéletet nyomban kézbesíti, és ezt a jegyzőkönyvben is feltünteti, a meg nem jelent feleknek pedig nyolc napon belül kézbesíti.

A határozathirdetésen való a megjelenés - a felperes hivatkozásával egyezően - nem kötelező, a fellebbezési határidő pedig az ítélet kézbesítésével kezdődik. E garanciális szabályból is következik az, hogy az alperes által hivatkozott az a tény, hogy a határozathirdetésen a bíróság hibájából nem tudott jelen lenni, nem minősül az elsőfokú eljárási szabályok olyan lényeges megsértésének, amely az eljárás megismétlését indokolná.

Az elsőfokú bíróság a felperes által 2017. június 27. napján elektronikus iratként megküldött beadványról és annak mellékleteiről 2017. június 27. napján 55. sorszám alatt csatolt papíralapú másolatokat az alperes jogi képviselőjének kézbesíteni rendelte, a postai szolgáltató az iratokat azonban azért nem tudta kézbesíteni, mert az alperes jogi képviselőjének székhelyeként a bíróság rendelkezésre álló B., út 36. fszt. 1. szám alatti címen „a címzett ismeretlen” volt. Így megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (6) bekezdésében írt kötelezettségének is eleget tett, mert gondoskodott arról, hogy a felperes 55. sorszám alatti beadványát és a mellékleteként csatolt okiratokat az alperes megismerhesse, és azokra nyilatkozhasson. Ez pedig nem a bíróságnak felróható okból hiúsult meg.

Az alperes a másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán eljárási szabálysértésként a releváns tények tekintetében a bizonyítás szabályainak megsértésére - a bizonyítási kötelezettség helytelen kiosztására, a bizonyítási teher téves telepítésére, a bizonyítás eredményének téves megállapítására és a bizonyítás hiányos voltára (a szükséges bizonyítás mellőzésére) -, és az elsőfokú ítéletnek a megalapozatlanságára is hivatkozott.

Az ítéletábra nem fogadta el azt a fellebbezési érvelését, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettségeket tévesen osztotta ki, ezért tévesen telepítette a bizonyítatlanság terhet az alperesre.

A Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el.

A perben tehát elsődlegesen a bíróság feladata a jogvita eldöntése szempontjából releváns tények megállapítása, majd az abban való állásfoglalás, hogy a releváns tények közül kinek, mit kell ahhoz bizonyítania, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényállás megállapítható legyen, illetve hogy a bizonyítatlanság terhét kinek kell viselnie.

A releváns tények körét az anyagi jogi szabályok alapján kell megállapítani.

A felperes a támadott Megállapodás érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét vagylagosan, több érvénytelenségi okra alapította úgy, hogy a jogügylet elsődlegesen a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írt okból érvénytelen.

Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor akként foglalt állást, hogy az elsődleges kereseti kérelem elbírálása szempontjából releváns - ezáltal bizonyítandó - tények körét a Cstv.-nek az ügyletkötés időpontjában hatályos 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján kell meghatározni. Mivel a jogszabályi rendelkezés szerint az érvénytelenség megállapításának feltétele: a támadott ügylet eredményeként az adósnál vagyonsökkenés bekövetkezése, az adósnak a hitelezők fedezetének elvonására irányuló ügyletkötési célzata, míg a másik fél részéről ennek felismerése és tudomásul vétele, így azok a releváns tények, amelyekből mindezek megvalósulása megállapítható.

Ezzel összefüggésben az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást elsősorban abban vitatta, miszerint nem bizonyította az, hogy a keresettel támadott megállapodással 32 000 000 Ft értékű tárgyi eszköz került a tulajdonába, ellenben az bizonyította, hogy az ingóságok értéke a 10 000 000 Ft-ot sem érte el. Nem bizonyította az sem, hogy a felperes szándéka a hitelezők kijátszására irányult, és erről ő tudott. Hivatkozott arra is, hogy mindezek bizonyítatlanságának a terhét a felperesnek kell viselnie, miután a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételek fennállásának bizonyítása az ő kötelezettsége.

Abban helytálló az alperes érvelése, hogy a felperesnek kellett - a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a megállapodás eredményes megtámadásához szükséges vagyonsökkenés bekövetkezésének megállapításához - az alperes tagadása miatt azt bizonyítania, hogy a Megállapodással 32 000 000 Ft értékű ingóságot adott át az alperesnek, mivel ezt a becsatolt okirat nem tartalmazza.

Alapítvány volt ugyanakkor abban, hogy az elsőfokú bíróság e releváns tényről eljárás szabálysértéssel, tévesen állapította meg a tényállást a felperes állításával egyezően, mert a felperes azt nem bizonyította, ellenben az alperes bizonyította azt az állítását, hogy „a megállapodás megkötésének napján” az ingóságok forgalmi értéke 10 000 000 Ft volt.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indoklásában számot adott arról, hogy ebben a vitás kérdésben az alperesnek a Megállapodás megkötésében részt vett volt ügyvezetője, B.A. tanúvallomását fogadta el a felperes állítását igazoló bizonyítékként.

Azon túl, hogy az alperes alaptalanul állította, miszerint az elsőfokú bíróság nem tett megfelelően eleget az indokolási kötelezettségének, valójában az elsőfokú bíróság mérlegelését támadta arra hivatkozással, hogy a Megállapodással átadott ingóságok értékének megállapításakor nem az általa felajánlott bizonyítékokat fogadta el.

Az ítélet táblája ezzel szemben nem állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége irratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logikátlan volt. Ezzel szemben az, hogy az elsőfokú bíróság azért értékelte B.A. tanúvallomását a felperes állítását kellően alátámasztó bizonyítéknak, mert kiemelt jelentősége van annak a körülménynek, hogy alperes nevében a Megállapodás aláírója volt, logikus és okszerű volt.

Az pedig, hogy a felperes a saját állítását bizonyította, a bizonyítási terhet megfordította. Az alperes érdeke ugyanis az, hogy a bíróság a felperes fentiek szerint igazolt állításával szemben azt fogadja el valószínűnek, miszerint a Megállapodással 10 000 000 Ft értékű ingóság került a tulajdonába. Ezért a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint azt neki kell bizonyítania. Helytálló volt tehát az elsőfokú bíróságnak a 2017. április 11-i tárgyaláson kihirdetett 42. sorszámú végzésben az alperesnek a bizonyítási kötelezettségéről és a bizonyítási teherről adott tájékoztatása és felhívása.

Az elsőfokú bíróság a döntését részben azzal indokolta: az alperes az ingóságok forgalmi értékének bizonyításával kapcsolatban a bíróság 42. sorszámú felhívásában foglaltaknak nem tett eleget, a rendelkezésre álló adatok alapján pedig megállapítható volt, hogy a felperes kereseti kérelme az elsődleges jogalapon megalapozott. Ezzel az alperes tekintetében lényegében mulasztásos ítéletet hozott. Az iratokból azonban megállapítható, hogy az alperes a saját állításának igazolására bizonyítékként az 52. sorszámú iratával csatolt kimutatást szolgáltatotta. Az elsőfokú bíróság ezt a bizonyítás során figyelembe vette, értékelte. Az, hogy nem találta bizonyításra alkalmasnak, az értékelésének az eredménye, amivel az ítéletábra is egyetértett. Az alperes által a 2017. június 8. napján benyújtott 52. sorszámú előkészítő irata mellékleteként csatolt dátumozás és aláírás nélküli kimutatásnak ugyanis a hitelessége is kérdéses, így arról az sem volt megállapítható, hogy az a Megállapodást részét képező tételes kimutatás. Nem kifogásolható ezért az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy ez az okirat, illetve az azt kiegészítő CD lemez az alperes állításának a bizonyításra nem volt alkalmas. Tény, hogy ezen túlmenően az alperes egyéb bizonyítékot nem szolgáltatott, és elsőfokú bíróság 24. és a 42. sorszámú végzésében tett felhívására is a felperes bizonyítási kötelezettségére hivatkozott.

Alaptalanul érvelt az alperes azzal is, miszerint szakkérdés, hogy a Megállapodással milyen értékű ingóságok tulajdonát szerezte meg. Az elsőfokú bíróság a szabad bizonyítás elvéből következően a bizonyítás meghatározott módjához nem volt kötve. Az alperes volt képviselőjének tanúvallomása az átadott ingóságok értékének megállapítására alkalmas bizonyíték volt, ezért azt a tényállás megállapításánál felhasználhatta. A felperes pedig ezzel a tanúvallomással is megfelelően eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, így nem adott alapot eljárási szabálysértés megállapítására a szakértői bizonyítás elmaradása sem.

Mindezek miatt az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság terhét helytállóan hárította az alperesre, amelynek indokait az ítéletábra annyiban pontosítja, hogy az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem megfelelően tett eleget.

A rendelkezésre álló adatokból pedig helytálló mérlegeléssel vont le azt a következtetést, hogy a felperes a Megállapodással 32 000 000 Ft értékű ingóságot adott az alperes tulajdonába. Ezt alapul véve pedig nincs jelentősége annak, hogy az alperes okirattal bizonyította vagy sem, miszerint a megállapodásban rögzített, általa elvégzett eszközbeszerzések, karbantartások, felújítások értéke 13 128 205 Ft volt.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a felperes Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított keresetét bírálta el, amely jogszabályi rendelkezés a csalárd fedezetelvonó ügyletek megtámadását teszi lehetővé, az ingyenesség pedig nem tényállási eleme. Ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerinti ingyenesség vizsgálata nem szükséges, így az ítéletábra az azzal kapcsolatos megállapításokat mellőzi.

Az pedig, hogy az alperes (állítása szerint) felperes tulajdonát képező ingatlanon eszközbeszerzések, felújításokra 13 128 205 Ft-ot fordított, azért nem releváns, mert ezt szembeállítva azzal, hogy a Megállapodással a felperes tulajdonából 32 000 000 Ft értékű eszköz került az alpereshez, az ezzel az ügylettel a felperesnél bekövetkezett vagyonsökkenés az alperes állításának megfelelő tényállás alapján is nyilvánvaló, így kétséget kizáróan megállapítható lenne.

Az elsőfokú bíróság a fenti, és a B.A. tanúvallomása alapján megállapította annak a ténynek az egybevetéséből, hogy az alperes által a felperes ingatlanán elvégzett karbantartási, felújítási munkák összértéke 10 000 000 Ft volt, okszerűen következtetett arra, miszerint „megállapítható a megállapodásról”, hogy a különbözet erejéig „mindenképpen ingyenes - visszteher nélküli -

szerződésnek minősül." Ebben az esetben pedig a vagyontárgyak ellentételezéssel nem fedezett értéke került elvonásra a hitelezők elől.

Az ítélet tábla eltérő következtetés levonására nem látott törvényes alapot.

Az elsőfokú bíróságnak azokra a megállapításaira pedig, miszerint a Megállapodásnak a felszámolási eljárását megelőző megkötésével a felperes (adós) szándéka a hitelezők kijátszására irányult és, hogy „az alperes képviselőjében eljáró B.A. erről a szándékról tudott, illetve tudnia kellett.", az alperes fellebbezési hivatkozása csupán az volt, miszerint „tényként megállapítható, hogy" „sem felperes sem alperes szándéka nem irányult a hitelezők kijátszására".

Az alperes a fellebbezésében egyéb, így az elsőfokú döntés anyagi jogi megalapozatlanságára vonatkozó érvet nem hozott fel.

Ezért az ítélet tábla - a fellebbezésnek az indokolási kötelezettség elmulasztását állító hivatkozásai alaptalanságára is utalva - megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében (6. oldal utolsó két bekezdése) részletesen megindokolta azt, hogy a megállapítását B.E.Bné és B.A. tanúvallomása alapján tette.

Kiemelve az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból azt, miszerint B.A. B.E.Bné leánya, az ítélet tábla rámutat arra is, hogy a Cstv. 40. §. (3) bekezdése vélelmet állít fel arra nézve, hogy a rosszhiszeműség és ingyenesség fennállt, azaz a felperes szándéka a hitelezők kijátszására irányult és az alperes tudott erről. A vélelemmel szembeni bizonyítás az alperest terhelte. Az alperes azonban a szolgáltatások egyenértékűségére tett előadása tekintetében a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, a vélelem megdöntésére alkalmas egyéb bizonyítékok pedig az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében sem hivatkoztak.

Mindezekre figyelemmel nem volt alap az azzal ellentétes megállapításra, hogy a perbeli Megállapodással a felperes szándéka a hitelezők kijátszására irányult, erről a szándékról az alperes vezetője B.A. tudott. Az ítélet tábla pedig ezt azzal egészíti ki, hogy az adós és az alperes rosszhiszeműségét a Cstv. 40. § (3) bekezdése alapján vélelmezni is kell.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az alperes eljárási szabálysértésekre hivatkozó fellebbezése alaptalan. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helytállónak és irányadónak tekintette a másodfokú eljárásban is.

E tényállás alapján pedig megalapozott volt az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt konjunktív feltételek megvalósultak. Az ítélet tábla észlelte ugyan, hogy az elsőfokú bíróság a tényállásban azt is rögzítette, miszerint a felperes előadta, hogy a vitatott ingóságok már nincsenek az alperes birtokában, „azokat a felperes már pályázati eljárása során értékesítette az ingatlannal együtt", erre azonban az alperes fellebbezési érvet nem alapított, így ennek az ítélet tábla nem tulajdonított jelentőséget.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének I. fordulata alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a saját másodfokú perköltségét (ügyvédi munkadíj) maga viseli. A pervesztessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az érdemi ellenkérelmet benyújtó felperes másodfokú perköltségét (ügyvédi munkadíj) köteles megtéríteni. Ennek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint állapította meg, az alábbi indokok alapján.

A felperes által az elsőfokú eljárásban csatolt 2015. december 11. napján kelt ügyvédi díjmegállapodás szerint amennyiben másodfokú eljárásra sor kerül, a felperest képviselő ügyvédi irodát 1 250 000 Ft+ Áfa (az elsőfokú eljárásra kikötött összeg fele) ügyvédi díj illeti meg. Az

ítélőtábla azonban úgy ítélte meg, hogy a megállapodásban kikötött ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, figyelemmel arra, hogy a felperes jogi képviselője a másodfokú eljárásban az alperes fellebbezésére egy oldal terjedelmű, összefoglaló tartalmú előkészítő iratot nyújtott be, a fellebbezési tárgyaláson nem vett részt. Ezért az ítélőtábla a megállapodásban kikötött ügyvédi munkadíjat a 32 000 000 Ft pertárgyérték 1 %-ának, 320 000 Ft-nak a 27 % Áfával növelt összegére, 406 400 Ft-ra mérsékelte, és annak megfizetésére az alperest a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben kötelezte.

Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jogos. Az alperes az állam által előlegezett, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak.

Debrecen, 2017. november 28.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró